

01
2021

letnik XII

brezplačnik Muzeja novejšje zgodovine Celje
in Pokrajinskega muzeja Celje
ISSN 1855-8631

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

Občasna razstava Od groba do groba, razstavišče Knežji dvor.

Foto: Nina Sovdat

Logotip: Mint Celhri

Hermanov bonton

Prijaznost, potrpežljivost, sprejemanje drugačnosti in sočutje so vrednote, ki jih povezujemo z bontonom. Več o bontonu spoznajte na novi razstavi.

>>3, 6

Foto: Nina Sovdat

dr. Jure Krajšek

Pogovor z dr. Juretom Krajškom, kustosom arheologom v Pokrajinskem muzeju Celje, ki se ukvarja z raziskovanjem antične Celeje.

>> 5

Foto: Iar Mojca Antončič Jenko

Dr. Juro Hrašovec – prvi slovenski župan Celja

V Pokrajinskem muzeju Celje bomo maja letos pripravili razstavo o dr. Juru Hrašovcu, ki je bil na občinskih volitvah leta 1921 izvoljen za prvega slovenskega župana Celja.

>> 3

Naprej v normalnost

dr. Tonček Kregar, direktor Muzeja novejšje zgodovine Celje

Foto: Milha Vidrih

V časih pred izbruhom epidemije je naš Muzej novejšje zgodovine Celje obiskalo v povprečju skoraj 30.000 obiskovalcev letno, kar je za slovenske standarde kar lepa številka. A je danes, žal, le še lep spomin, saj je nova koronska stvarnost v letu 2020 ta obisk več kot prepolovila. Vsem okoliščinam navkljub nam je sicer uspelo izvesti večino načrtovanega razstavnega programa, a skoraj štirimesečno zaprtje muzeja je skupaj z vsemi ostalimi omejitvami, zaradi katerih šolskih in drugih organiziranih skupin praktično ni bilo, terjalo svoj davek. Podobno kot v ostalih slovenskih muzejih, s katerimi smo družno iskali načine, kako vendarle ostati v stiku z našimi uporabniki. Med drugim smo v okviru skupne muzejske akcije Naprej v preteklost čim več svojih vsebin, po možnosti na čim bolj zanimiv in interaktiven način, predstavili na digitalne platforme oz. spletna družbena omrežja, katerih obisk je posledično močno narasel. A to je, resnici na ljubo, zgolj začasna in zasilna rešitev ter slab nadomestek za neposredno muzejsko izkušnjo, kot smo je vajeni in si je seveda želimo čim prej nazaj. V polni meri. V trenutku, ko pišem te vrstice, je nemogoče karkoli napovedati. Muzeji, kot tudi ostale kulturne institucije, še naprej delimo skupno usodo in le upamo lahko na skorajšnjo vrnitev v normalno življenje in delo. Kar pa še ne pomeni, da stojimo križem rok in tarnajoče čakamo na boljše čase. Zato tudi v letošnjo pomlad stopamo z ambicioznimi načrti in pestrim programom. Nova občasna razstava v prenovljenem Otroškem muzeju, obeleževanje 80. obletnice začetka druge svetovne vojne na Slovenskem in 30. obletnice slovenske osamosvojitve so le nekatere vsebine, ki vam bodo, tako ali drugače, kmalu na voljo. Verjamemo, da jih pogrešate, potrebujete in da ste nanje pripravljani. Mi smo!

museum of recent history | celje
mn7c
 muzej novejšje zgodovine | celje

mn7c
 muzej novejšje zgodovine | celje

Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17, Celje
 Stalne razstave **Živeti v Celju**, **Otroški muzej Hermanov brlog**, **Zobozdravstvena zbirka Fotoatelje in galerija Pelikan**, Razlagova ulica 5, Celje
 Odprto: torek–petek od 9.00 do 17.00 (Fotoatelje in galerija Pelikan do 13.00), sobota od 9.00 do 13.00, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00 (Fotoatelje in galerija Pelikan samo po predhodni najavi vsaj 48 ur prej)
 Zaprto: ob ponedeljkih, 1. in 2. januar, velikonočna nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december
Stari pisiker, Prešernova ulica 20, Celje
Klobučarska delavnica, Glavni trg 17, Celje (oboje: ogled po predhodni najavi)
 Občasne razstave: **Fotoaparati in vojna** (Galerija, od 8. aprila), **Bonton** (Otroški muzej, od 15. aprila), **Zgodbe iz domovine (Tri zvezde – tri desetletja/Celje 1991)**, Trg Celjskih knezov, junij; »**Služimo narodu**«: **Spomini slovenskih vojakov JLA**, Galerija, junij–september), **Pristneži** (Fotohiša Pelikan, od 23. aprila), **Obrazi** (Fotoatelje Pelikan)

www.muzej-nz-ce.si

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje
 Stalne razstave: **Kulturnozgodovinska razstava, Od gotike do historizma po korakih** (prilagojeno za osebe z okvaro vida), **Alma M. Karlin Poti, Lapidarji** (trenutno zaprt)
 Občasne razstave: **Čast in slava** – Odlikovanja, medalje, znaki in značke iz zbirke Pokrajinskega muzeja Celje (do konca aprila) **Anton Perko**, Slovenski slikar v službah cesarskega dvora (do konca avgusta), **dr. Juro Hrašovec – prvi slovenski župan Celja** (od 18. maja).
Razstavišče Knežji dvorec, Trg Celjskih knezov 8, Celje
 Stalne razstave: **Celeia – mesto pod mestom, Grofje Celjski, Od šivanke do zvezd** (prazgodovina).
 Občasne razstave: **Od groba do groba, Prof. dr. Srečko Brodar, pionir slovenskega paleolitika, Dragoceni azijski predmeti iz zbirke PMC** (od 19. maja)
 Odprto marec–oktober: torek–nedelja od 10.00 do 18.00; zaprto: ob ponedeljkih in praznikih

www.pokmuz-ce.si

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

8. april 2021

ISSN 1855-8631

Izdajatelj: Muzej novejšje zgodovine Celje in Pokrajinski muzej Celje

Odgovorna urednika: dr. Tonček Kregar in Stane Rozman

Glavna urednica: dr. Marija Počivavšek

Uredniški odbor: dr. Tonček Kregar, dr. Marija Počivavšek, Stane Rozman, Urška Repar, Nataša Žmaher

Oblikovna zasnova: Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.

Računalniški prelom: Počivavšek, d.o.o.

Lektoriranje: Špela Kregar

Naklada: 14.000

Tisk: Dikplast, Celje

Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik, ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju najširše javnosti z delom muzejev.

Dr. Juro Hrašovec – prvi slovenski župan Celja

Leta 1921 je bil v Celju na prvih povojnih občinskih volitvah za župana izvoljen dr. Juro Hrašovec. V Pokrajinskem muzeju Celje, kjer hranimo dobršen del njegove materialne zapuščine, bomo ob 100-letnici teh prelomnih dogodkov pripravili razstavo o Hrašovčevi življenjski poti. V zgodovino se je zapisal kot nosilec slovenizacije mesta na kulturnem, prosvetnem in gospodarskem področju. S svojim več kot šestdesetletnim javnim delovanjem predstavlja eno najpomembnejših osebnosti prve polovice 20. stoletja pri nas. **D. Ž.**

Arhiv PMC

A. Černe, Portret dr. Jura Hrašovca, 1961

Ilustracija: Jelka Reščman

Hermanov bonton

Pravila o lepem vedenju so odvisna od časa, okolja, kulture in družbenega položaja. Za kvalitetno življenje jih potrebujemo vsi, skorajda kot vodo in zrak. Ste se že kdaj znašli v situaciji, ko niste bili prepričani, ali ravnate po pravih bontona? Dvome boste pregnali z raziskovanjem 24. občasne razstave v Otroškem muzeju Hermanov brlog, ki jo bomo odprli v aprilu. Razgibana interaktivna razstava bo ponudila tudi pogled v zgodovino, prepletala se bo z vrednotami, ki nas delajo plemenite. Razstavo bodo spremljali zanimivi, igrivi in poučni programi za vse generacije. **J. T.**

Foto: Nika Jarha

Milisav Tomanić, kipar

Pristneži

V kletnih prostorih Fotohiše Pelikan bo od 23. aprila 2021 na ogled nova občasna razstava Pristneži, avtorjev fotografa Nika Jarha in slikarke Lidije Špiljak. Na razstavi bodo predstavljene osebe iz celjskega okoliša, ki so po besedah avtorjev posebne in v svoji pristnosti izstopajo od povprečja, so različnih poklicev, zanimanj, starosti in socialnih položajev. Vsaka predstavljena oseba je zgodba zase, podana skozi fotografijo in sliko. Ta dva elementa se dopolnjujeta, povezujeta in nadgrajujeta, pri čemer avtorja sledita svoji intuiciji in svobodnemu izražanju. **E. H.**

Druga svetovna vojna v sliki in besedi

80. obletnico začetka druge svetovne vojne na slovenskih tleh v MnZC obeležujemo z gostovanjem razstave Fotoaparat in vojna, ki prinaša izbor vojnih fotografij iz zbirk Muzeja novejšje zgodovine Slovenije. Njim pa smo na razstavnih panojih pred muzejem dodali še nekaj Pelikanovih podob druge svetovne vojne v Celju. Jubilejno ohranjanje spomina na prelomno zgodovinsko obdobje zaokroža knjiga dr. Aleša Marđetka Trdnjava na jugu tretjega rajha: Celje med okupacijo 1941–1945 s celovitim pregledom in nekaterimi novimi spoznanji o takratnem dogajanju. **T. K.**

Hranta: Muzej novejšje zgodovine Slovenije

Adolf Hitler v Mariboru, 26. aprila 1941

Dragoceni azijski predmeti na ogled v Celju

Misijonarski zvitek s tremi lesorezi, ki ga hrani Pokrajinski muzej Celje, je eden redkih ohranjenih primerkov, ki jih hranijo muzeji po svetu. Nastal je v drugi polovici 19. st. v delavnici jezuitske sirotišnice Tushanwan v bližini Šanghaja. Trije ročno kolorirani lesorezi so bili izdelani po grafičnih predlogah jezuita Adolpha Vasseurja. Kustosinja PMC Barbara Trnovec pripravlja manjšo občasno razstavo predmetov iz t. i. azijske zbirke v sodelovanju z Oddelkom za azijske študije Filozofske fakultete. Razstava bo odprta 19. maja letos. Poleg zvitka bo med drugim na ogled tudi nekaj kosov samurajske opreme z gradu Lemberg. Razstavo bo pospremil mednarodni simpozij. **B. T.**

Arhiv PMC

Dragoceni misijonarski zvitek

Foto: Nina Švotak

Od groba do groba

Nova občasna razstava Od groba do groba skozi predmete iz arheološke zbirke Pokrajinskega muzeja Celje prikazuje način pokopa skozi čas in razlaga, kako so ljudje dojemali posmrtno življenje v različnih zgodovinskih obdobjih. Razstavljeni grobovi iz Celja in okolice doslej povečini še niso bili predstavljeni širši javnosti. Najstarejša grobova sta bila odkrita v eni od železnodobnih gomil v Pongracu, najmlajši so štirje grobovi iz znamenitega poznoantičnega grobišča na Rifniku pri Šentjurju. Še posebej izstopa bogat rimski grob, odkrit pri obsežnih arheoloških raziskavah ob gradnji podvoza na Mariborski cesti v letih 2003 in 2004. **M. B., J. K.**

Foto: Šterpa

Stavba celjske vojašnice, v kateri so do osamosvojitve služili vojaški obvezniki JLA. Od osamosvojitvene vojne dalje pa v njej domuje Slovenska vojska.

Zgodbe iz domovine

Razstavní projekt ob 30. obletnici osamosvojitve Republike Slovenije združuje dve razstavi. Prva razstava z naslovom *Tri zvezde – tri desetletja: Celje 1991 bo odstirala čas osamosvajanja na Celjskem*. V drugi, »Služimo narodu«, se bomo dotaknili osebnih zgodb slovenskih vojakov Jugoslovanske ljudske armade.

Jugoslovanska ljudska armada (JLA), ustanovljena leta 1945, je bila sestavljena iz profesionalnega oficirskega kadra

in nabornikov. Vojaška obveznost je vključevala vse moške od 18. do 27. leta starosti. Dolžina vojaškega roka se je skozi leta spreminjala. Do leta 1955 je služenje trajalo dve leti, v letalstvu in tankovskih enotah tri leta, v mornarici celo štiri leta. Po letu 1955 je prišlo do skrajšanja obveznosti, v mornarici na tri leta, s končano srednjo šolo 18 mesecev, z višješolsko izobrazbo ali zaključeno šolo za rezervne častnike eno leto. Leta 1964 so vojaški rok za vse nabornike poenotili, trajal je 18 mesecev, v mornarici dve leti. Leta 1980 so ponovno uvedli spremembo služenja, skrajšana je bila na 15 mesecev. Slovenski fantje so na služenje vojaške obveznosti odšli v različne dele takratne skupne domovine, za mnoge je ta pot postala prav posebna šola življenja. Pred tridesetimi leti, po razglasitvi samostojnosti Slovenije, je nekoč slavna armada uperila orožje proti svojemu ljudstvu. Prišlo je do desetdnevne vojne, ki so ji sledila pogajanja in nato pogovori o dokončnem odhodu JLA s slovenskega ozemlja. Pričujejoče zgodbe posameznikov razkrivajo njihove pozitivne in negativne izkušnje na tej poti, zgodbe o prijateljstvih, srečevanjih in sobivanjih različnih kultur.

DARJA JAN

Portret Jožefa I. Habsburškega

Portret cesarja Jožefa I. Habsburškega je delo neznanega slikarja srednje kvalitete. Moč in položaj mladega portretiranca v pompozni drži, v oklepu z ogrinjalom in modno sivo lasuljo tipa allonge, izražata žezlo v desnici in krona na desni v ozadju. Slika, ki jo je muzej kupil lani, je zaradi poškodb na restavriranju.

Jožef I. je bil brez dvoma eden najbolj nadarjenih Habsburžanov in eden bolj spregledanih; pogosto pa ga zamenjujemo tudi s soimenjakom Jožefom II. (1741–1790). Rodil se je 26. julija 1678 na Dunaju, kjer je 17. aprila 1711 tudi umrl. Viri poročajo, da je mladi nadvojvoda bil ne le bister, ampak tudi lep, kar je vodilo v razuzdano ljubezensko življenje, ki se je nadaljevalo kljub poroki.

Ko je Jožef I. prevzel vladanje, je na habsburški prestol leta 1705 prišel privrženec zgodnjega razsvetljenstva. Jožefa niso vzgajali jezuiti, ampak je njegovo vzgojo vodil protestant, podobno so bili, v nasprotju s pričakovanji protireformacije, tudi drugi njegovi učitelji veliko bolj privrženi strpnosti. Mladi nadvojvoda se je izkazal za izjemno nadarjenega za matematiko, jezike, stavbarstvo in glasbo. O stavbarstvu ga je poučeval sam Johann Bernhard Fischer von Erlach.

Prestolonaslednik je odlično igral flavto, znal pa je tudi dobro skladati, žal je ohranjenih le nekaj njegovih skladb. Okrog Jožefa I. je nastal t. i. »mladi dvor«, ki je rezultat uveljavljanja prvih razsvetljskih reform, med drugim so bili sestavljeni tudi predlogi za izboljšanje položaja kmetov. Ko je umrl zaradi kuge, ki se je pridružila dolgotrajnemu obolenju za sifilisom, ni zapustil moškega dediča, propadli pa so tudi načrtovane reforme in razvoj.

GABRIJELA KOVAČIČ

Portret Jožefa I. Habsburškega, neznaní slikar, ok. 1700/10, olje, platno, PMC

Kositrni vrč

Pokrajinski muzej Celje v septembru odpira občasno razstavo o kositrnem posodju, v lokalnem okolju bolj znano pod izrazom »cinasto posodje«. Tako kot druga takratna mesta habsburške monarhije je tudi Celje imelo svojo kositrarsko delavnico, ki je izdelovala predmete za vsakdanjo rabo. Znanih je malo izdelkov, ki nosijo žig katere izmed celjskih delavnic. V muzejski zbirki imamo tudi zanimive predmete, vezane na samo mesto. Eden bolj zanimivih je okrasni vrč na fotografiji. Je brez vidnih žigov, s tem pa nam je tudi onemogočeno določiti, kateri mojster ga je izdelal. Zanimiva je zgodba, ki je povezana z vrčem.

Deutsche Wacht 31. januarja ter 3. februarja 1917 poroča o dobrodelnem sankaskem tekmovanju za potrebe »vojne kuhinje« v Celju. To ni bilo običajno tekmovanje, ampak sankasko tekmovanje s konjskimi vpregami. Proga je tekmovalce vodila od mostu pri »Festwiese«, današnja Glazija, do gostišča »Deutscher Wirt« v Levcu. Na start se je podalo sedem tekmovalcev.

Foto: Nina Švobdar

Kositrni vrč s pokrovom

Franz Wolf je s svojo kobilo »Mura«, s časom 20 minut in 9 sekund, zasedel tretje mesto in za nagrado prejel kositrni vrč, okrašen z novci ter graviranim napisom. Podelitev nagrad je sledila v gostilni Pri zamorcu (Hotel Mohr). Da je šlo resnično za dobrodelno tekmovanje, priča dejstvo, da so zbrali preko 2000 kron.

Vrč stoji na treh nogah, ima izbočen ročaj s palčno oporo. Na pokrovu je gravura Schlittenwettfahren Cilli, 2/2 1917 IIIter Preis. Na obodu vrča so vgravirani medaljoni s podobami kovancev: PATRONA BAVARIAE, novc poljskega kralja in litovskega velikega kneza Stanislava II. Avgusta Poniatowskega, podobi pruskega Reichs Thalerja in novc prvega bavarskega kralja Maksimilijana I. Jožefa.

DAVOR MLINARIČ

dr. Jure Krajšek

»Kmalu sem ugotovil, da zame velja samo ena smer: arheologija«

Dr. Juretu Krajšku, kustosu arheologu v Pokrajinskem muzeju Celje, v zadnjih letih res ne primanjkuje izzivov. Bil je eden od nosilcev pri ureditvi razstavišča arheologije na Glavnem trgu, ki je, kot je znano, prejelo prestižno priznanje Evropa Nostra. Zdaj je v enaki meri udeležen pri urejanju še enega razstavišča, še enega »mesta pod mestom«, kjer bodo predstavljene rimske freske in druge imenitne najdbe iz prvega stoletja, odkrite ob prenovi Muzejskega trga v Celju. V uvodu je vsekakor treba še poudariti, da je lani izšla odmevna knjiga Municipium Claudium Celeia, ki jo je Jure Krajšek napisal s sodelavko dr. Majo Bausovac in ki prinaša številna nova odkritja in spoznanja o tem veličastnem obdobju celjske zgodovine.

Kakšni so odzivi na knjigo in kako zahteven ter hkrati izzivalen je bil ta projekt za vas?

Odzivi so vsekakor dobri. Prejela sva sicer nekaj pripomb, a so vse enake, in sicer da je knjiga prekratka in da bi se lahko še razpisala. To je res, ampak na neki točki se moraš ustaviti. V Celju se nam, kar se arheologije tiče, tako hitro spreminjajo stvari in kopičijo novi podatki, da je nemogoče vse v celoti zajeti in opisati. Vsako leto imamo nove projekte in vsi prinašajo obilo novih podatkov. Prva knjiga o antični Celeji, ki jo je napisala kolegica Irena Lazar, predhodnica na mojem delovnem mestu, je bila dolgo zelo iskana. Opisala in povzela je vse tisto, kar se je vedelo o Celeji do leta 2001. Po tem obdobju pa se je vedenje o Celeji začelo korenito spreminjati. Leta 2003 so namreč potekala obsežna izkopavanja, v mestnem jedru in izven njega. Tisto, kar smo prej vedeli o Celeji, se je obrnilo na glavo. Potrebno je bilo zbrati in preučiti vse – nove in stare podatke, zato je bila knjiga zagotovo zahteven zalogaj. Seveda bi lahko še veliko napisali, vendar ena takšna knjiga vzame svoj čas in ob vseh ostalih obveznostih se je težko posvetiti samo pisanju.

Foto: PMC

Kaj vas je pritegnilo, da ste izbrali poklic arheologa, se izpopolnjevali na tem področju in tudi pridobili doktorsko disertacijo?

Od nekdanj so me zanimala zgodovina in družboslovne vede. Že v otroških letih oziroma v osnovni šoli pa sem imel priložnost sodelovati pri arheoloških raziskavah na lokaciji Kreuh na Gubčevi ulici, kjer je bila odkrita zgodnjekrščanska krstilnica. Potem je bila pa samo še ena pot, samo še ta smer. Arheologija v mestu me je namreč tako pritegnila, da o alternativah sploh nisem več razmišljal.

Kako ste pa potem prišli v Pokrajinski muzej Celje?

Kot študent sem sodeloval pri izkopavanjih po celotni Sloveniji, tudi izven naše države. Po zaključku študija sem bil udeležen pri večjih izkopavanjih na Mariborski cesti, območju današnjega Celeia parka, pri gradnji prizidka h knjižnici in številnih drugih. Ko se je kolegica Irena Lazar odločila, da nadaljuje svojo poklicno pot na Univerzi na Primorskem, se je v Pokrajinskem muzeju Celje odprlo delovno mesto. Nisem veliko razmišljal, glede na to, da sem Celjan in da sem se kot specialist za antično keramiko že nekaj časa ukvarjal z rimskim obdobjem, mi je bilo to delovno mesto pravzaprav pisano na kožo.

Kaj so glavne naloge kustosa arheologa v muzeju, s čim se pretežno ukvarjate?

Izkopavanja so mogoče tisti najlepši del, ko greš na teren, odkriš nekaj novega,

vse to je velik izziv. Po drugi strani imamo arheologi za razliko od ostalih kolegov v muzeju kar velik dotok novega gradiva, ki ga moramo potem urediti in umestiti v zbirke, treba pa ga je seveda tudi predstaviti. V Celju nam novega gradiva res ne primanjkuje, o njem pa se je treba potem še veliko naučiti oziroma kar veliko prebrati, da ga lahko vključimo v zbirko in ga obravnavamo ne le kot nek lep kos, ampak kot predmet, ki pripoveduje zgodbo o davno minulih časih. Torej gre za dokumentiranje, raziskovanje teh predmetov in njihovo predstavitev na razstavah. Občasno tudi pomagamo kolegom pri vodenju po muzejskih zbirkah, posredujemo svoje znanje v obliki predavanj – nedavno sem na primer predstavil novo vedenje o Celeji v okviru maratona znanja za Gimnazijo Lava. Veliko predavanj sva s sodelavko in soavtorico imela ob izidu knjige, pa ob obnovi Muzejskega trga ipd. in vsa so bila odlično sprejeta. Delo je zelo raznoliko.

Ob koncu pogovora se vrniva h knjigi o rimski Celeji. Omenili ste, da ste v odzivih na knjigo slišali, da bi lahko napisali še več, v pogovoru pa ste tudi dejali, da o tem veličastnem obdobju še naprej veliko novega odkrivete in spoznavate. Torej lahko kmalu pričakujemo nadaljevanje te knjige?

Verjetno bo nekoč sledilo nadaljevanje knjige, ki je druga v seriji Celeia Antiqua Pokrajinskega muzeja Celje, je pa v Celju še veliko zanimivih arheoloških najdišč in veliko drugih tem, ki so vredne posebne obravnave. **N. Z.**

Večeri v muzejski kavarni

Kavarna Muzeja novejšje zgodovine Celje, prostor druženja, branja in razmišljanja, se ob večerih spremeni v prizorišče za predstavitve knjižnih novosti in pogovore z znanimi in manj znanimi osebnostmi. Že leta namreč sodelujemo z različnimi založbami (Beletrino, Litero, Modrijanom, Cankarjevo založbo in drugimi), s katerimi z gosti v iskrih pogovorih predstavljamo znanstvene publikacije in beletristiko.

Foto: Katja Pur

Duhovit, luciden večer v družbi Marka Radmiloviča in Tončka Kregarja

Prostor na našem »odru« tako na eni strani dobi strokovna literatura s področja humanistike, zgodovine, antropologije in ostalih znanosti kot leposlovje na drugi. Na ogled postavljamo dela domačih, lokalnih avtorjev, in dela avtorjev z bolj globalno prepoznavnim obrazom. V preteklih letih smo redno sodelovali z Društvom slovenskih pisateljev in bili del mednarodnega literarnega festivala Vilenica, saj so predvečeri osrednjega festivalskega dogodka z literarnimi branji in pogovori izjemnimi domačimi in tujimi avtorji potekali tudi v kavarni našega muzeja. Pa še eno sodelovanje velja omeniti, ko govorimo o umetnosti (za)pisane besede. Gledališče Celje je že leta en od naših partnerjev pri pripravi večernih dogodkov v muzeju. Ob premierah gledaliških del na odru celjskega gledališča pripravljamo pogovorne večere, Teater v muzeju smo jih poimenovali, na katerih z različnimi gosti – avtorji tekstov, režiserji, dramaturgi in igralci predstav ter tistimi, ki so tako ali drugače vpeti v tematiko – pretresamo aktualne teme sodobne družbe, ki jih nagovarjajo uprizorjene vsebine. **KATJA PUR**

Erasmus + Odkrivanje preteklosti za danes in jutri

Pokrajinski muzej Celje je pridobil sredstva za projekt Odkrivanje preteklosti za danes in jutri, ki je usmerjen v izobraževanje odraslih s pridobivanjem novih znanj in spretnosti ter krepitev sodelovanja in izmenjave s partnerskimi državami v EU in izven.

V partnerstvu z občino Breže v Avstriji, muzejem Veliki Tabor na Hrvaškem in občino Smederevo v Srbiji se bodo zaposleni izobraževali na področju promocije srednjega veka. Zaposleni v muzeju bodo ob obisku pridobivali nove kompetence pri tem, kako partnerji nagovarjajo širšo javnost pri promociji njihovih tradicionalnih srednjeveških

priredeitev. Poleg tega bodo pridobivali nova znanja na področju komunikacijskih veščin in rabe tujih jezikov. V Brežah bodo spoznali projekt gradnje srednjeveškega gradu s pomočjo starih gradbenih metod in njihovo promocijo. V muzeju Veliki Tabor v Desiniču se bodo seznanili s promocijskimi zgodbami, vezanimi na skupno Veroniko Deseniško. V Smederevu, kjer prirejajo enega največjih srednjeveških viteških turnirjev na Balkanu, pa bodo spoznavali, na kakšen način deluje srednjeveški viteški tabor in kako dogodek promovirajo v tujini. Za lokalno javnost smo v sklopu projekta že pripravili predavanje na temo Hrana od poznega srednjega veka naprej. Od epidemioloških razmer bo odvisno, na kakšen način bomo projekt predstavili, virtualno ali resnično, tudi z manjšimi degustacijami. Projekt se zaključi poleti 2022. **DAVOR MLINARIČ**

ERLEBNIS BURGBAU
FRIESACH

Partnerske organizacije

Pogled od zunaj

Kjer čas teče počasneje

Ko so nas maja 2019 kolegi iz Muzeja novejšje zgodovine Celje povabili na fotografiranje v steklen Pelikanov atelje in smo se dame v nostalgčnih oblačilih in gospodje v cilindrih vžičeno nameščali pred fotografski objektiv, domovanja mojstra Pelikana še nisem poznala. Kmalu za tem se je pojavila priložnost za ogled hiše, ki sem se je razveselila kot majhen otrok. Raziskovati drobce nekega vsakdana me, kljub dolgoletnim konservatorskim izkušnjam, še vedno navdušuje.

Pelikanova hiša je bila pravo odkritje. Zlizane stopnice in umetno oblikovana ograja sta me prestavili v neko drugo časovno dimenzijo. V hiši je vladala tišina, v zraku so se vrtinčili kosmi prahu, vsepovsod pa je bil prisoten neizbrisen pečat mojstra Pelikana in njegove hčere Božene. Tisoč in ena natančno označena

Foto: Egon Horvat

V kletnih prostorih Fotohiše Pelikan bo nastala galerija.

in zložena škatlica foto filmov, kupi fotografij, stativi, fotoaparati, kemikalije, portreti ... pohištvo iz otroštva mojih staršev in iz mojega otroštva. Plastična mrežasta torba za nakupe na kljuki. Kvačkan prtiček na mizi. Starinski dežnik v kotu. Barvite poslikave na stenah. TV na lični omarici v spalnici. V kleti preprosta lončena peč in majave lesene stopnice. Nekaj mesecev kasneje je začel nastajati muzejski projekt Fotohiša Pelikan. Januarja 2021 smo združili moči MnZC, celjska območna enota ZVKDS in Mestna občina Celje ter pripravili strokovne zasnove za razglasitev Pelikanove hiše za spomenik lokalnega pomena, s čimer ohranjamo celotno bogato zapuščino mojstra Pelikana. Naj se vrata Fotohiše Pelikan čimprej odprejo, ker čas tam, tjet v drobce nekega vsakdana, teče počasneje in nas bogati! **DANIJELA BRIŠNIK**

Foto: Ashiv Pinc

Pokrajinski
muzej Celje

Muzejski trg 1,
Celje

Trg Celjskih
knezov 8,
Celje

**BOGATA KNJIŽNA PONUDBA
POKRAJINSKEGA MUZEJA CELJE**

RAZSTAVIŠČE KNEŽJI DVOR
Trg Celjskih knezov 8, Celje

RAZSTAVIŠČE STARA GROFIJA
Muzejski trg 1, Celje

www.pokmuz-ce.si

Muzej novejše
zgodovine Celje

Prešernova ul. 17
Celje

mnzc
muzej novejšeg zgodovine celje

Preteklost, pričevanje, spomin...
Zgodovina Celja med drugo svetovno vojno v dveh novih knjižnih izdajah

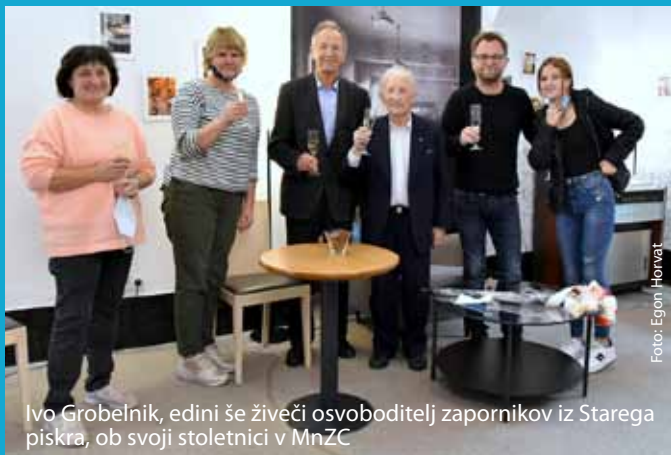
HARMONIKA, ŠKARJE in STARI PISKER
Ivan Grobelnik - Ivo

TRDNJAVA NA JUGU TRETJEGA RAJHA
Celje med okupacijo 1941-1945
Aleš Mardetko

Ivan Grobelnik - Ivo
Harmonika, škarje in Stari pisker
Druga dopolnjena izdaja
Celje, 2021 / 152 strani / 15 EUR

Aleš Mardetko
Trdnjava na jugu tretjega rajha
Celje med okupacijo 1941-1945 /
Celje, 2021 / 400 strani / 25 EUR

Cena za komplet:
35 EUR

Ivo Grobelnik, edini še živeči osvoboditelj zapornikov iz Starega piskra, ob svoji stoletnici v MnZC

Foto: Egon Horvat

V Knežjem dvoru smo odprli novo občansko razstavo Od groba do groba – o načinu pokopa skozi čas.

Foto: Nataša Zmaher

Leta so samo številka ali zakaj nogomet v Celju tudi po 100 letih ostaja mlad – on-line pogovorni večer pred evropskim prvenstvom v nogometu – U21: Ivo Milovanović, Simon Rožman, Dejan Obrez, Sebastijan Weber.

Foto: Egon Horvat

Razstava o slikarju Antonu Perku, ki smo jo otvorili oktobra lani, bo v Pokrajinskem muzeju Celje na ogled do konca avgusta 2021.

Foto: Nataša Zmaher

Slovenski kulturni praznik – v znamenju epidemije

Foto: Egon Horvat

Sodelovanje na Maratonu znanosti Gimnazije Lava – dr. Jure Krajšek je predaval o novih odkritjih v Celeji.

Foto: ŠC Celje

Herman Lisjak se je preizkusil v vlogi filmskega igralca.

Foto: Matjaž Holobar

Arheologi Pokrajinskega muzeja Celje na terenu odkrivajo nova arheološka najdišča v porečju Save in Savinje.

Foto: Nina Sovdat

Nagradno vprašanje:

Na kateri relaciji je potekalo dobrodelno sankiško tekmovanje s konjskimi vpregami?

Odgovor

Ime in priimek

Naslov

Odgovore pošljite do petka, 30. aprila 2021, na naslov Pokrajinski muzej Celje, Trg Celjskih knezov 8, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravih odgovorov bomo nagradili z darilom iz naše muzejske trgovine in z dvema brezplačnima vstopnicama. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti. Osebnostne podatke nagrajencev bomo uporabili izključno za namen obveščanja o nagradni igri.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Marija Melanšek, Aljaž Melik in Marjetka Zupanc**, vsi iz Celja. Nagrade vas čakajo v muzejski trgovini Muzeja novejšje zgodovine Celje.